

”Jos pahin tulee, ei sitä saa kohdata valmistautumattomana”

Ville Kaarnakari
Operaatio Para Bellum
Tammi 2013

Suomelle raskaasta ajasta voi tehdä viihteellisen kirjan. Baretteveli, kirjailija Ville Kaarnakari vie meidät uuden kirjansa, *Operaatio Para Bellum*in 508 sivulla, kesän 1944 torjuntavoitosta aselevon ensimmäisten kuukausien omituiseen aikaan, jolloin normaali liikekannallepanon suunnittelu tulkittiin neuvostovastaiseksi.

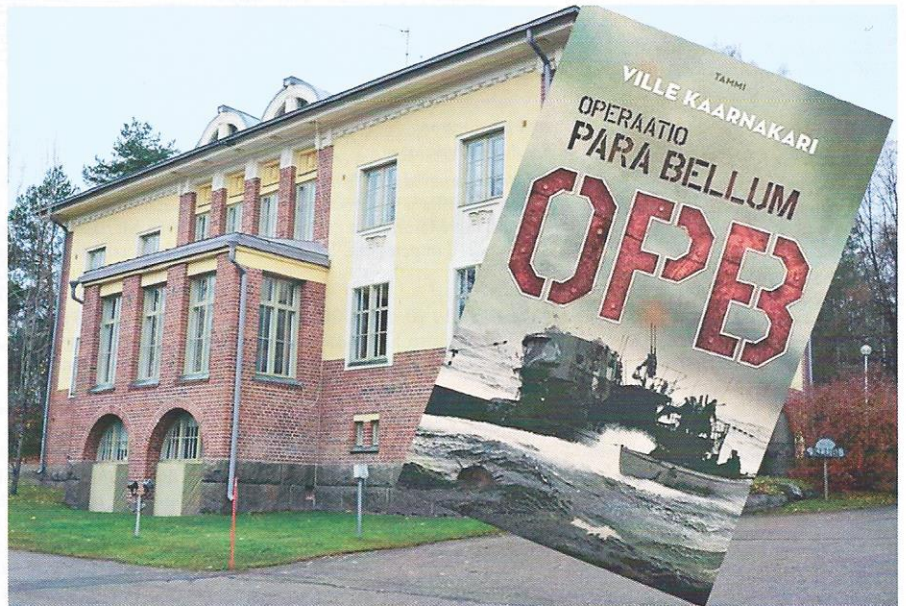
Jatkosodan jälkeisestä ajasta löytyy paljon kirjallisuutta eri osa-alueilta. Tekijä on tehnyt myös taustatyötä haastattelemalla esipuheessaan mainitsemiaan henkilöitä, joista yksi on Salpa-asiantuntija Terho Aho-nen Miehikkälästä.

Kirjan tapahtumien alkupiste on selvä. Venäläisten hyökkäyksen sotilaallinen tavoite Kymijoki-linja jäi saavuttamatta. Puna-armeija alkaa siirtää joukkojaan Karjalan kannakselta Keski-Eurooppaan, jossa maanosan tuleva vallanjako ratkaistaan. Aselevosta huolimatta Suomi kokee asemansa edelleen uhatuksi.

Osunut valintani oli ottaa kirja matkailukemiseksi Rauhanturvaajaliiton syyskokoukseen Kemiin, josta hiukan pohjoiseen Torniossa oli kirjan tapahtuma-aikoihin meneillään Suomen sotahistorian rämöpäisin operaatio. Joukot oli sidottu taisteluihin Lapissa. Puna-armeija olisi voinut itärajan yli mistä vaan. Suomen tulevasta suunnasta ovat kiinnostuneet Saksa, USA ja välirauhanehdot sanellut Suomen uusi ”ystävä” Neuvostoliitto, jonka johdolla välirauhansopimuksen täytäntöönpanoa valvomaan saapui liittoutuneiden valvontakomissio.

Tähän sekavaan aikaan, jota on myös kutsuttu myös vaikeaksi ajaksi, Ville Kaarnakari kehittää yhtä monitahoisen sotatrillerin, jossa Suomen kohtalonhetkellä päämajan upseerit, kaukopartiomiehet ja entiset suomalaiset SS-miehet esiintyvät niin hyvässä kuin pahassa. Useimmat herroista ovat Mannerheim-ristin ritareita, joita kohtaan kaikissa kirjoittamisissaan operaatiokirjoissaan Ville antaa paljon sijaa.

Erään mieluisan yksityiskohdan itselleni kirjailija suo, kun hän on valinnut koti-

*Operaatio Para Bellum*in tehtävät käskettiin Voikkaan virkamiesklubilla. Kuva otettu pyhäinpäivänä 2013. (Mikko Räinen)

kunnastani Kuusankoskelta Voikkaan virkamiesklubin tapahtumapaikaksi, jossa Päämajan operatiivisen osaston upseerit käynnistävät *Operaatio Para Bellum*in eli liikekannallepanon valmistelut pahimman tapauksen varalle ennen aselepoa.

Virkamiesklubilla olen viettänyt parikin iloista perhejuhlaa ja mahdollisesti kohta uutta tulevaa. Kirjassa Voikkaalle kutsutaan päämajan upseereiden syyniin ja käskynjälle ne miehet, jotka saavat tehtäväkseen aloittaa aseiden hajasijoittamisen ja vastarintaan tarvittavien reserviläisten kokoamisen. Monet muutkin kirjan tapahtumapaikat ovat tavalla tai toisella tuttuja.

Toisaalla Saksa tekee valmisteluja natsimielistä vallankaappausta varten Suomesa. Saksalaisten tiedustelupalvelun masinoimaan Vapaan Suomen sissiarmeijaan ”Sonderkommando Nordiin”, Ville laittaa SS-aseveljien kanssa sotkeutumaan myös L.Torni -nimisen henkilön, jonka ilmiselvä esikuva on Mannerheim-ristin ritari Lauri Törni, jonka elämän vaiheista ilmestyi tänä syksynä kahden tutkijan kirjoittama paljon näkyvyyttä saanut ja eri mielipiteitä synnyttänyt henkilöhistoria.

Onneksi, otsikon mukaisesti, Päämajassamme oli aloitteellisia sotilaita, jotka kantivat huolta miten vastarintaa jatkettaisiin, jos puolustus murtuisi ja maa mahdollisesti miehittäisiin. Ellei Suomessa olisi toimittu kuin silloin syksyllä 1944 toimittiin, ei Neuvostoliiton arvovalta olisi sallinut olla puuttumatta Suomen asioihin sotilaallisesti. Vai puuttuiko se sittenkin?

Totuus ja kirjailijan keksimät jutut liittyyvät onnistuneesti. Ville kuljettaa keksittyä tarinaa ja faktoja ketterästi. Tiedustelu- ja operatiiviset asiat yhdistetään juonessa uskottavasti. Ville tekee sodan jälkeisestä vaarallisesta ja vaikeasta ajasta hyvää viihdettä kannesta kanteen.

Sormensa on varmasti ollut pelissä Terho Ahosella, kun hän on johdattanut kirjailijan viemään kirjan lopputapahtumat Salpa-aseman keskeiselle paikalle. Minne ja mitä siellä tapahtui? Se selviää kun ottaa kirjan luettavakseen ja tulee tutustumaan ensi kesänä Salpavaelluksella Salpalinjan saloihin sen ”oikeilla taistelupaikoilla - totta kai”.

Mikko Räinen